

“Being “spiritual” was never about wearing crystals... but **embarking on a journey of self reflecting...**” (TikTok: @wokenelii)

Отже, англомовний духовний дискурс підкреслює роль метафори не лише як художнього засобу, а й фундаментального когнітивного інструменту. Через онтологічну та структурну метафори **CONSCIOUSNESS IS A FIELD** і **SPIRITUALITY IS A JOURNEY** складні, абстрактні стани свідомості отримують чітку структуру та динаміку. Це надає можливість мовцям не просто описувати внутрішні процеси, а конструювати нову реальність, де самопізнання постає як цілеспрямований та осмислений процес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрова, О. О. (2014). До визначення концепту «духовність» у контексті творчості Г. Свиридова. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтво*, (3), 193–198.
2. Bellah, R. N. (2011). *Religion in human evolution: From the Paleolithic to the Axial Age*. Belknap Press of Harvard University Press.
3. Kövecses, Z. (2010). *Metaphor: A practical introduction*. Oxford University Press.
4. Lakoff, G., & Johnson, M. (2008). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press.

Лощинська Н. В.

*Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
(Київ, Україна)*

«УКРАИНСКИЙ ЖУРНАЛ» ЯК ДЖЕРЕЛО З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ

Період незалежності України позначився значним зростанням інтересу науковців до проблематики перших у нашій країні періодичних видань універсального змісту, так званих «товстих» журналів, піонерів у царині української журналістики, до яких саме належить «Украинский журнал». «Украинский журнал» є одним з перших періодичних видань на території України. Видавався у м. Харкові стараннями Харківського імператорського університету в 1824—1825 рр. Історія Харківського університету становить

окрему сторінку в історії української освіти. На відміну від інших університетів Росії, що були засновані за підтримкою уряду, він створювався завдяки наполегливій громадській діяльності місцевої української інтелігенції. «Харківський університет перейняв на себе українську культурно-освітню традицію і продовжував її в різних формах, всупереч офіційному спрямуванню і намаганням російських урядових кіл зробити його виключно знаряддям русифікації і виховання вірних службовців Російської імперії» (Голубенко, 1993, 163). За час існування «Украинского журнала» побачило світ 48 номерів загальним тиражем 600 примірників. Він не має чітко визначеного спрямування, є дуже розмаїтим, навіть строкатим. На його сторінках поєдналися освітні, педагогічні, науково-літературні, етико-релігійні, етнографічні, мистецькі, історичні матеріали. Тут можемо бачити дописи про новітні філософські та наукові теорії, відкриття в різних галузях науки і техніки, матеріали з історії. Особливу увагу приділено огляду освітніх процесів у навчальних закладах Слобожанщини. Спочатку редактором «Украинского журнала» ректор Харківського університету призначив П. Гулака-Артемовського. Але через слабе здоров'я той відмовився від редакторської посади. У зв'язку з цим його замінили молодим ад'юнктом Олександром Склабовським. «Видавець журналу дотримувався просвітницької ідеології, прагнучи задовольнити потреби читача передусім в "корисному і приємному" (2013, 221). Він розробив програму журналу, що охоплювала такі розділи:

1. Історичні події, нові віяння в освіті, відкриття в науці, твори мистецтва, матеріали про досягнення сільського господарства, торгівлі, промисловості Малоросії.

2. Прозова творчість.

3. Поетична творчість

4. Різне.

Але на практиці деякі з цих пунктів були значно розширені, а деякі, навпаки, максимально звужені. Так з'явилися дослідження з філософії, морально-етичні повчання, переклади художніх творів, архівні матеріали, політичні новини тощо. Натомість декларовані студії з української історії не з'явилися на сторінках часопису. Основне місце в журналі займають публікації про освіту та навчальні заклади («О Харьковском обществе наук», «До какой степени может простираться влияние училищ», «Речь перед началом курса учеников Курской гимназии», серія «О состоянии просвещения в Харькове», «Об испытаниях в Слободско-Украинской губернской гимназии», серія «О Харьковском Институте благородных девиц» тощо). Це пояснюється зокрема тим, що редактор був викладачем, і розраховув на читачів серед студентів та викладачів. «Украинский журнал», як і решта періодики того часу на території Російської імперії, видавався російською мовою. Жодним чином цей факт не знижує його якості. Адже російська була літературною мовою великої імперії і, відповідно, української інтелігенції. Однак треба визнати, що у ХІХ ст. значно зростає кількість українців, що працювали з метою розвитку різних галузей російської культури. Термін «українська преса» вживається для означення періодичних видань (вони можуть бути як україномовними, так і іншомовними), що виходять на території України чи в місцях компактного мешкання українського населення й висвітлюють найрізноманітніші проблеми життя українців. Одним із дописувачів журналу був І. Кульжинський, видатний український педагог, письменник, освітній діяч. Він дав високу оцінку українській мові, хоч професійною її не назвеш, оскільки базується виключно на емоційному замилюванні. «Малороссийский язык, помня свое почтительное происхождение, до сих пор сохраняет свои прекрасные качества. Прислушайтесь к малороссийским песням, какая величественная простота в выражении чувств! Какое близкое и живое изображение природы!» (Кульжинский, 1825,181).

Друга половина XVIII ст. – перші десятиріччя XIX ст. в історії української журналістики визначаються створенням перших часописів і ствердженням наукового журналу як типу видання. На східних українських землях перше пресове видання з'явилося 1812 року в Харкові. Це був «Харьковский еженедельник». 1816 почали друкуватися журнали «Украинский вестник» (1816–19) та «Харьковский Демокрит». В Одесі у 1822 році було налагоджено видання «Journal d'Odessa» (французькою та російською мовами), а починаючи з 1827 – щоденної газети «Одесский вестник» (проіснувала вона до 1893). Часопис «Украинский журнал» безпосередньо пов'язаний з першим в Україні університетом. Його видання не обійшлося без запозичення досвіду попередників – перших російськомовних часописів. Названі періодичні видання підготували основу для виникнення національних фахових видань, які побачили світ в 60-х роках XIX ст. «Украинский журнал» був породженням своєї доби і мав як позитивні сторони, так і недоліки. До недоліків «Украинского журнала» слід віднести такі:

- 1) російськомовність;
- 2) орієнтація на смаки і літературну моду свого часу;
- 3) засилля релігійно-містичних творів;
- 4) обережність в українських симпатіях (жодного українського тексту не опублікував, не друкував праць з історії України і в цілому мало цікавився українством як таким).

До заслуг «Украинского журнала» слід віднести такі:

- 1) став демонстрацією великих творчих потужностей (причому як художніх, так і наукових) університетського Харкова;
- 2) публікував твори невідомих авторів з провінції про що свідчить поява в ньому творів з Чугуєва, Охтирки. Ізюма;

3) відобразив загальний стан суспільства в Росії на початку XIX ст., зокрема ставлення до українства;

4) сприяв розвитку галузей естетики, теоретичного літературознавства, етнографії, краєзнавства;

5) сприяв духовному розвитку Слобожанського краю, виявленню в ньому талановитих, активних діячів, готових прикласти сили до розвитку української науки й літератури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Голубенко П. Україна і Росія у світлі культурних взаємин. Київ: Дніпро, 1993. 447 с.
2. Кулжинский И. Некоторые замечания касательно истории и характера малороссийской поэзии // Украинский журнал. 1825. № 1–3.
3. «Украинский журнал» // Енциклопедія історії України. Київ, 2013. Т. 10. С. 221. URL: <https://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1359-9/978-966-00-13599.pdf>

Марченко С. І.

*Київський національний університет будівництва і архітектури
(Київ, Україна)*

Лінчук С. С.

*Київський національний університет будівництва і архітектури
(Київ, Україна)*

ЛЕКСИЧНА КОМПЕТЕНЦІЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: ПРОБЛЕМИ ТА СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ

Лексична компетенція студентів технічних спеціальностей формується в умовах професійно орієнтованого навчання іноземної мови та визначає рівень їх готовності до виконання фахових завдань у багатомовному середовищі. Вона забезпечує можливість працювати з технічною інформацією, здійснювати професійну комунікацію та інтегруватися у міжнародний науково-технічний простір. У структурі іншомовної підготовки ця компетенція займає особливе місце, оскільки виступає основою для реалізації інших мовленнєвих умінь.